

Reactie van Dorpsplatform Giesbeek, werkgroep duurzaamheid op concept Warmtevisie gemeente Zevenaar.

Giesbeek 14 september 2009

Allereerst vinden we de tweede versie van de concept Warmtevisie een verbetering ten opzichte van de eerste versie. We zien enkele aanpassingen terug waar we blij mee zijn, zoals meer aandacht voor de totale samenhang van alle elementen van de energietransitie en aandacht voor communicatie. Daarnaast zijn er echter wat ons betreft ook nog een paar punten voor verbetering vatbaar.

Ter informatie, onze reactie is geschreven op basis van de gezamenlijke input van 5 betrokkenen uit de werkgroep duurzaamheid en 5 mee-lezers.

Graag meer inhoud geven aan het feit dat dit stuk een VISIE is die de komende jaren handvatten moet bieden voor te maken keuzes in de concrete uitwerking door alle betrokken partijen. De visie biedt nu een goede weergave van de uitdagingen en een overzicht van technieken. We missen echter nog een concrete uitwerking van de uitgangspunten die de gemeente nu en in de toekomst wil hanteren om regie te voeren over de warmte transitie. Belangrijkste punten van aandacht:

- Welke achterliggende keuzes worden gemaakt met betrekking tot afwegingskaders? Bijvoorbeeld het afwegen van economisch belang voor ondernemers, sociaal-economisch belang voor inwoners, ruimtegebruik, CO2 reductie? Welke principes wil de gemeente hanteren in het regie voeren en waar doen we het uiteindelijk voor? Bijvoorbeeld in 3.5 'Eindbeeld na 2040', het beeld van Bureau Overmorgen. De huidige indicatie op basis van kosten efficiëntie is een eenzijdige keuze voor het economisch perspectief. Als regievoerder zou de gemeente een aantal 'spelregels' kunnen formuleren voor het afwegen van economisch, sociaal, klimaat en omgevingsperspectief of belang.
- Inwoners worden de belangrijkste stakeholder genoemd:
 - Hoe gaat de gemeente zélf zich inrichten op de consequenties van dit uitgangspunt? We missen een meer inhoudelijke visie op participatie, wederkerigheid in de samenwerking en interactie met inwoners.
 - Bijvoorbeeld ten aanzien van de communicatiestrategie komt dat nu over als éénrichting verkeer.
 - Het benoemen dat alle partijen 'betrokken worden' is te vrijblijvend. De verwijzing naar de wijkaanpak uit het Gelders Energie Akkoord is onvoldoende; welke uitgangspunten hanteert de gemeente zélf?
 - Daarnaast kan de visie op gedrag concreter uitgewerkt worden. Hoe gaat de gemeente dit stimuleren? Er kan bijvoorbeeld voor alle inwoners nu al gestart worden met bewustwording, vertrouwen bouwen en samenwerking stimuleren. Maak gebruik van inzichten uit gedrags- en sociale wetenschappen en pas zo nodig de regels aan. Is bijvoorbeeld een toename van hout gestookte kachels gewenst? Of kan bij nieuwbouw energieneutraalheid verplicht worden?
 - Tot slot het verdelingsvraagstuk, dit is een belangrijk punt dat om meer concrete uitwerking in de visie vraagt. Nu worden diverse bedragen genoemd, maar op basis waarvan worden uiteindelijk keuzes rond financiering gemaakt? Zie 'Achterliggende keuzes' onder vorige punt.
- Samenwerking van alle betrokken partijen wordt belangrijk genoemd. We missen hier een meer concrete visie op welke uitgangspunten de gemeente hierbij hanteert. Bijvoorbeeld hoe gaat de gemeente om met verschillen tussen stakeholders in kennis, middelen, toegang? Hoe gaat de gemeente zélf om met initiatieven van inwoners en andere

stakeholders? Hoe ziet de gemeente de rol van Dorpsplatforms, Dorpsraden of energie coöperaties? De gemeente kan in de visie de rol uitwerken die zij voor zichzelf ziet: Faciliteren, actief stimuleren, verbinden, kennisdelen? Wij denken aan een samenwerkingsdriehoek gemeente-inwoners-uitvoerders, en daarin boven dorps leren, overleggen en bewust worden. Vroegtijdig betrekken van inwoners én uitvoerders als netbeheerder, installateurs en bouwers is van belang om het verloop van het proces niet onnodig te belemmeren.

- Samenhang en verbinding tussen alle elementen van verduurzaming. De tweede versie heeft hier al meer aandacht voor.
 - Voor bedrijven terreinen is benoemd dat samenhang geborgd wordt, maar niet hoe. In onze visie kunnen juist bedrijven gelijk op gaan met het aardgasvrij maken van wijken, omdat bedrijfsdaken mogelijkheden bieden voor de benodigde extra opwek. Daarmee kan het verband tussen warmtetransitie en opwek worden gelegd.
 - Een visie op de samenhang tussen lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk niveau ontbreekt. Bijvoorbeeld ten aanzien van certificaten handel rond opgaves voor duurzame opwek en CO2 reductie en ook de RES. Een aardgasvrije gebouwde omgeving vraagt om 3x zoveel elektriciteitsopwek. De gemeente Zevenaar heeft veel buitengebied. Wij zien het daarbij voor inwoners als risico dat een deel van de 'waarde' van opwek die mogelijk geplaatst gaat worden, wegvloeit naar andere boven lokale partijen. Dit kan in de vorm van financiële opbrengsten zijn of in certificaten handel rond de opgaves voor opwek en CO2 reductie. Onze suggestie is om een prioriteringsladder voor duurzame opwek te ontwikkelen, die aangeeft welke opwek op welke manier aan wie ten goede komt (zoals: lokale daken voor lokaal gebruik, lokaal landgebruik voor opwek 50% (of waarom geen 100%?) lokaal eigendom en lokaal economisch terugvloeien). Zo nemen gemeente en dorpen hun eigen verantwoordelijkheid t.a.v. het opwekken van energie. De zonneladder is hiervan ook een voorbeeld.
- De meningen binnen deze groep zijn verdeeld over de termijn waarop de gemeente Zevenaar energieneutraal moet zijn. Al dan niet eerder dan de internationale norm van 2050? Er is iets voor te zeggen om niet te snel te gaan, en de tijd tot 2050 te benutten om de transitie financieel beter haalbaar te maken en in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. Anderzijds de urgentie van het klimaat zelf, dat niet op ons wacht. En het feit dat diverse maatregelen technisch en financieel gezien ook nú al uitgevoerd kunnen worden (zoals isoleren en opwekken). Dit soort afwegingen zien we in de visie wel terug. Echter, wij zien dit graag concreter uitgewerkt naar hoe de gemeente hierin verantwoordelijkheid neemt rond bijvoorbeeld transparantie, kennisdeling en zorgen dat inwoners en andere partijen over de juiste feiten beschikken. Het Liemers Energieloket is een plek, maar niet erg bekend.
- Wat doet de Gemeente met de opgehaalde input op deze visie? Komt er een terugkoppeling? En hoe worden de werkgroepen/inwoners verder meegenomen proces rond de warmtevisie?